

Regeringens proposition

1980/81:159

med vissa förslag på tullområdet;

beslutad den 19 mars 1981.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga de förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

THORBJÖRN FÄLLDIN

STAFFAN BURENSTAM LINDER

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås vissa ändringar i lagen (1962:120) om straff i vissa fall för oriktig ursprungsdeklaration m.m. så att den blir tillämplig inte bara med avseende på nu gällande frihandelsavtal mellan Sverige och främmande länder utan även med avseende på framtida liknande avtal.

Vidare föreslås en ändring i tulltaxan (1977:975) beträffande plastkassar samt att oraffinerade vegetabiliska fetter och feta oljor fortsatt skall vara tullfria intill den 1 juli 1984.

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1962:120) om straff i vissa fall för oriktig ursprungsdeklaration m. m.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1962:120) om straff i vissa fall för oriktig ursprungsdeklaration m. m.

dels att 1 a § skall upphöra att gälla,

dels att 1 och 5 §§ skall ha nedan angivna lydelse

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Har någon i deklaration, certifikat eller annan handling, som hos myndighet inom eller utom riket eller hos auktoriserad handelskammare åberopas till bevis för vinnande av områdesbehandling som avses i konventionen angående upprättandet av Europeiska frihandelsammanslutningen, uppsåtligen lämnat oriktig uppgift, ägnad att vid införsel av vara i annan stat än Sverige inom sammanslutningens område leda till frihet från tull eller annan motsvarande avgift eller till att för låg tull eller avgift uttages, dömes till böter eller fängelse i högst ett år. Detsamma gäller om den som tillhandahållit den åberopade handlingen med vetskap om att den innehåller sådan oriktig uppgift. Är brott som nu sagts grovt, dömes till fängelse i högst två år.

Begår någon av grov oaktsamhet gärning som i första stycket sägs, dömes till böter.

Är brott som avses i denna paragraf ringa, skall ej till straff dömas.

Den som i ursprungsintyg eller annan handling, som åberopas till bevis för vinnande av förmånsbehandling i främmande stat enligt frihandelsavtal mellan Sverige och sådan stat eller sammanslutning av stater, uppsåtligen lämnat oriktig uppgift ägnad att leda till förmånsbehandling, döms till böter eller fängelse i högst ett år. Till samma straff döms den som i samband med ansökan om varucertifikat uppsåtligen lämnat oriktig uppgift ägnad att leda till förmånsbehandling samt den som tillhandahållit en åberopad handling med vetskap om att den innehåller sådan oriktig uppgift. Är brottet att anse som grovt döms till fängelse i högst två år.

Begår någon av grov oaktsamhet gärning som avses i första stycket, döms till böter.

Är brott som avses i denna paragraf att anse som ringa, döms ej till ansvar.

1 a §²

Har någon i samband med sökande av varucertifikat, som avses i Sveriges avtal med Europeiska ekonomiska gemenskapen eller med Europeiska kol- och stålgemenskapen jämte dess medlems-

¹ Senaste lydelse 1966: 638.

² Senaste lydelse 1972: 798.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

stater, uppsåtligen lämnat oriktig uppgift, ägnad att leda till förmånsbehandling enligt avtalen, dömes till böter eller fängelse i högst ett år. Är brottet grovt, dömes till fängelse i högst två år.

Har uppgift som avses i första stycket lämnats av grov oaktsamhet, dömes till böter

Är brott som avses i denna paragraf ringa, skall ej till straff dömas.

5 §

Konungen meddelar de närmare föreskrifter som må erfordras om förundersökning rörande brott mot denna lag.

Regeringen meddelar närmare föreskrifter om förundersökning rörande brott mot denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1981.

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1977:975) med tulltaxa

Härigenom föreskrivs att 42 kap. lagen (1977:975) med tulltaxa¹ skall ha nedan angivna lydelse.

42 kap. Lädervaror; sadelmakeriarbeten; reseffekter, handväskor och liknande artiklar; varor av tarmar

Anmärkningar

1. Detta kapitel omfattar ej:

- a. steril kirurgisk katgut och liknande sterilt suturmateriel (nr 30.05);
- b. beklädnadsartiklar och tillbehör till kläder (med undantag av handskar), fodrade med pälskinn eller konstgjord päls eller med beklädnad av pälskinn eller konstgjord päls på utsidan, ej utgörande endast besättning (nr 43.03 eller 43.04);
- c. nätkassar enligt elfte avd.;
- d. artiklar hänförliga till 64 kap.;
- e. huvudbonader och delar därtill, hänförliga till 65 kap.;
- f. piskor, ridspön och andra artiklar enligt nr 66.02;
- g. strängar, skinn till trummor och liknande instrument samt andra delar till musikinstrument (nr 92.10);
- h. möbler och delar till möbler (94 kap.);
- ij. artiklar hänförliga till 97 kap. (t. ex. leksaker, spel och sportartiklar);
- k. knappar (inbegripet kragknappar, manschettknappar, tryckknappar o. d.) samt ämnen och delar till sådana artiklar, hänförliga till nr 98.01 eller 71 kap.

1: 1. Flaskor, borstar, saxar och andra föremål, som är avsedda för och anges till förtullning gemensamt med reseffekter, necessärer eller liknande artiklar, tulltaxeras tillsammans med dessa artiklar.

2. Uttrycket "beklädnadsartiklar och tillbehör till kläder" i nr 42.03 skall anses tillämpligt för bl. a. handskar (inbegripet idrottshandskar), förkläden och andra skyddskläder, hängslen, bälten, sabelkoppel och armband, inbegripet urarmband.

42.01 Sadelmakeriarbeten (t. ex. sadlar, seldon, halsband, draglinor och knäskydd) av alla slags material och för alla slags djur	6,4%
42.02 Reseffekter (t. ex. koffertar, resväskor, hattaskar, nattsäckar och ryggsäckar), shoppingväskor, handväskor, skolväskor, portföljer, plånböcker, portmonnäer, necessärer, verktygsväskor, tobakspungar samt fodral, etuier och askar (för t. ex. vapen, musikinstrument, kikare, smycken, flaskor, kragar, skodon eller borstar) och liknande förvaringspersedlar, av läder, konstläder, vulkanfiber, plast (i form av plattor, duk eller folier), papp eller textilvara:	
A. handväskor	9%

dock högst
550:- per
100 kg

¹ Senaste lydelse av 42 kap. 1979:1185.

	B. bärkassar av plastfolie	12,7%
	C. andra	9%
42.03	Beklädnadsartiklar och tillbehör till kläder, av läder eller konstläder:	
	A. handskar	9,8%
	B. kläder	7%
	C. andra	6,4%
42.04	Varor av läder eller konstläder, av sådana slag som användes i maskiner, apparater eller mekaniska redskap eller för annat tekniskt ändamål	6,4%
42.05	Andra varor av läder eller konstläder	6,4%
42.06	Varor tillverkade av tarmar, guldslagarhinna, blåsor eller senor	fri

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1981.

Förslag till

Lag om tullfrihet under viss tid för oraffinerade vegetabiliska fetter och feta oljor

Häriigenom föreskrivs att tull enligt lagen (1977:975) med tulltaxa inte skall utgå vid import av oraffinerade vegetabiliska fetter och feta oljor, ur tulltaxenr 15.07 C. 1 samt tulltaxenr 15.07 C. 2.a., under tiden den 1 juli 1981—den 30 juni 1984.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1981.

HANDELSDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringsammanträde
1981-03-19

Närvarande: statsministern Fälldin, ordförande, och statsråden Ullsten, Bohman, Wikström, Friggebo, Mogård, Krönmark, Burenstam Linder, Johansson, Wirtén, Holm, Andersson, Boo, Winberg, Adelson, Danell, Petri, Eliasson

Föredragande: statsrådet Burenstam Linder

Proposition med vissa förslag på tullområdet

1 Lagen (1962:120) om straff i vissa fall för oriktig ursprungsdeklaration

I handeln mellan medlemsländerna i Europeiska frihandelssammanslutningen, EFTA, och mellan Sverige och medlemsländerna i Europeiska gemenskaperna, EG, gäller för flertalet industrivaror tullfrihet eller lägre tull än för varor från andra länder. Eftersom dessa tullförmåner endast gäller varor som enligt vissa kriterier har s. k. ursprung inom frihandelsområdet erfordras särskilda regler för hur detta ursprung skall styrkas inför tullmyndigheten.

De grundläggande bestämmelserna rörande områdesbehandling och kriterier för varors ursprung finns för EFTA:s del i bilaga B till EFTA-konventionen (se bilaga 2 till frihandelsförordningen (1977:1194)) och för handeln mellan Sverige och EG i protokoll 3 till avtalet mellan Sverige och Europeiska ekonomiska gemenskapen, EEC, (se kungörelsen (1972:698) om avtalet mellan Sverige och Europeiska ekonomiska gemenskapen). Bestämmelserna om ursprungsregler i EEC-avtalet är även tillämpliga på avtalet mellan Sverige och Europeiska kol- och stålgemenskapen, CECA, (se kungörelsen (1973:898) om Sveriges CECA-avtal). Bestämmelserna, som numera är i sak desamma i EFTA-konventionen och i de båda EG-avtalen, reglerar också vilken bevisning som skall företas för tullmyndigheten för att styrka att förutsättningar för förmånsbehandling föreligger för den särskilda varan.

Såväl enligt EG-avtalen som enligt EFTA-konventionen gäller numera som huvudregel att en varas ursprung eller rätt till förmånsbehandling skall styrkas genom ett ursprungsintyg (varucertifikat EUR. 1 eller blankett EUR. 2).

Varucertifikat EUR. 1 utfärdas av tullmyndigheten i exportlandet efter skriftlig ansökan av exportören. Eftersom certifikatet utgör bevis vid tillämpningen av reglerna om förmånsbehandling ankommer det på tullmyndigheten i exportlandet att vidta nödvändiga åtgärder för undersökning av varornas ursprung och för att kontrollera övriga uppgifter i certifikatet.

I vissa fall får en förenklad procedur tillämpas för utfärdande av varucertifikat EUR. 1. Tullmyndigheten i exportlandet kan därvid lämna tillstånd till exportörer, som bedriver ofta förekommande export och som lämnar nödvändiga garantier för kontrollen av varornas ursprung, att själva utfärda varucertifikat EUR.1.

Blankett EUR. 2, som utfärdas av exportören själv, får användas för varusändningar som innehåller enbart ursprungsvaror understigande visst värde.

Ursprungsintygen företes sedan för tullmyndigheten i importlandet, dvs. i annat land än Sverige, för att där leda till förmånsbehandling.

Slutligen föreskrivs enligt såväl EG-avtalen som EFTA-konventionen att den som upprättar eller låter upprätta handling innehållande oriktiga uppgifter i syfte att erhålla förmånsbehandling för en vara skall träffas av påföljd.

De straffbestämmelser som förutsätts i EFTA-konventionen och i Sveriges avtal med EG finns för Sveriges del i *lagen (1962:120) om straff i vissa fall för oriktig ursprungsdeklaration m. m.*

Lagen innehåller f. n. två straffbestämmelser. I 1 § föreskrivs straff för den som i deklaration, certifikat eller annan handling som inom eller utom riket åberopas till bevis för vinnande av tullfrihet eller tullättnad enligt EFTA-konventionen lämnat oriktig uppgift ägnad att leda till tullfrihet eller tullättnad vid införsel till annat EFTA-land än Sverige. I 1 a § föreskrivs straff för den som i samband med ansökan om varucertifikat som avses i Sveriges avtal med EEC eller CECA lämnat oriktig uppgift ägnad att leda till förmånsbehandling enligt dessa avtal.

Den bristande överensstämmelsen mellan de båda bestämmelserna i fråga om när brottet fullbordas är föranledd av de skillnader som tidigare förelåg beträffande proceduren för att styrka varors ursprung. Således krävs f. n. enligt 1 § att den oriktiga handlingen faktiskt åberopas för vinnande av förmånsbehandling medan enligt 1 a § redan den som i samband med ansökan hos svensk tullmyndighet om varucertifikat lämnat oriktig uppgift kan straffas.

Sedan reglerna i EFTA-konventionen och i Sveriges avtal med EG harmoniserats så att proceduren och de handlingar och formulär som skall användas för att styrka en varas ursprung nu är i sak desamma oberoende av om EFTA-konventionen eller Sveriges avtal med EG tillämpas saknas anledning att bibehålla två för de olika avtalen anpassade straffbestämmelser.

Utöver de frihandelsavtal, för vilka nu redogjorts, har Sverige anslutit

sig till ytterligare ett sådant avtal, nämligen avtalet rörande handeln mellan EFTA-länderna och Spanien (se förordningen (1980:448) om tullnedsättning med anledning av avtalet mellan EFTA-länderna och Spanien, m. m.). Detta avtal innehåller bestämmelser rörande förmånsbehandling och ursprung samt om påföljd för den som upprättar eller låter upprätta oriktig handling för vinnande av förmånsbehandling, vilka i princip överensstämmer med motsvarande bestämmelser i Sveriges avtal med EG och i EFTA-konventionen. Avtalet trädde i kraft den 1 maj 1980.

Lagen (1962:120) om straff i vissa fall för oriktig ursprungsdeklaration m. m. föreskriver dock inte straff för den som upprättar en oriktig handling för att vinna förmånsbehandling enligt just detta avtal. Lagens straffbestämmelser behöver därför kompletteras i detta hänseende.

Generaltullstyrelsen har med anledning av avtalet mellan EFTA-länderna och Spanien avgivit förslag till de lagändringar i fråga om straff för oriktig ursprungsdeklaration som avtalet föranleder.

Generaltullstyrelsen erinrar samtidigt om att påföljdsreglerna i EFTA-konventionen, i Sveriges avtal med EG och i avtalet mellan EFTA-länderna och Spanien numera är i sak desamma. Påföljdsreglerna innebär att var och en som upprättar eller låter upprätta en handling innehållande oriktiga uppgifter i syfte att erhålla förmånsbehandling för en vara skall träffas av påföljd.

Mot bakgrund härav och med hänsyn till att reglerna om hur en varas ursprung skall styrkas nu är likartade i de olika avtalen föreslår generaltullstyrelsen att brottsbeskrivningen utformas i en enda paragraf som täcker alla avtalen och som också kan tillämpas på liknande avtal som kan komma att ingås i framtiden.

Generaltullstyrelsen föreslår därför att i fråga om lagen (1962:120) om straff för oriktig ursprungsdeklaration 1 a § upphävs och 1 § ges följande ändrade lydelse.

1 §

Den som i varucertifikat eller annan handling, som åberopas till bevis för vinnande av förmånsbehandling i främmande stat enligt frihandelsavtal mellan Sverige och denna stat eller sammanslutning av stater, uppsåtligen lämnat oriktig uppgift, ägnad att leda till förmånsbehandling, dömes till böter eller fängelse i högst ett år. Detsamma gäller om den som tillhandahållit den åberopade handlingen med vetskap om att den innehåller sådan oriktig uppgift. Är brottet att anse som grovt, dömes till fängelse i högst två år.

Begår någon av grov oaktsamhet gärning som avses i första stycket, dömes till böter.

Är brott som avses i denna paragraf att anse som ringa, dömes ej till ansvar.

Jag ansluter mig i princip till generaltullstyrelsens förslag. Lagens straffbestämmelser bör således ändras så att de blir tillämpliga även på det nyttillkomna avtalet mellan EFTA-länderna och Spanien. Samtidigt bör

bestämmelserna ges en sådan generell utformning att de kan tillämpas även på andra liknande avtal som kan komma att ingås.

Med hänsyn till att EFTA-konventionens och EG-avtalens regler för hur en varas ursprung skall styrkas inte längre skiljer sig från varandra finns inte av det skälet anledning att bibehålla två olika straffbestämmelser. Dessa kan således inrymmas i en enda paragraf och 1 a § undvaras.

Den nya straffbestämmelsen måste dock utformas så att den också täcker de olika procedurer som numera kan komma ifråga i samband med styrkandet av en varas ursprung. Detta aktualiserar frågan om när brottet fullbordas. Enligt nuvarande 1 § krävs härför, vilket också dåvarande departementschefen anförde i prop. 1962:92, s 17 b, att den oriktiga handlingen faktiskt åberopas, dvs. att den når den till vilken den är riktad, i normalfallet således den utländska tullmyndigheten. Även ett åberopande inom Sverige av en oriktig uppgift i en deklaration för att erhålla ett ursprungscertifikat avsågs dock enligt uttalande i nämnda proposition falla in under 1 §. Enligt 1 a § däremot straffas den som i samband med sökande av varucertifikat uppsåtligen lämnat oriktig uppgift ägnad att leda till förmånsbehandling.

Denna skillnad i fråga om när brottet fullbordas har alltså visst fog med hänsyn till de olika procedurerna för att styrka en varas ursprung.

Ursprungsintyg upprättas således numera antingen genom att tullmyndighet efter ansökan utfärdar ett varucertifikat EUR. I på grundval av de uppgifter som sökanden lämnar eller, i de fall då den förenklade proceduren tillämpas eller varorna understiger visst värde, genom att exportören själv upprättar ursprungsintyget.

Beträffande tidpunkten för brottets fullbordande bör någon ändring i förhållande till vad som redan nu gäller inte göras i detta sammanhang. Den som i samband med ansökan om ett varucertifikat EUR, I lämnar oriktiga uppgifter till den svenska tullmyndigheten bör således – såsom f. n. – alltså kunna straffas redan härför. Däremot bör i de fall då exportören själv upprättar ursprungsintyget för straffbarhet krävas bl. a. att handlingen verkligen åberopas. Vad jag nu har sagt föranleder att ett tillägg görs till generaltullstyrelsens lagförslag av innebörd att redan den som i samband med ansökan om varucertifikat EUR, I lämnat oriktig uppgift ägnad att leda till förmånsbehandling döms till straff.

I övrigt tillgodoser generaltullstyrelsens förslag väl vad jag har anfört rörande de lagändringar som erfordras för att göra straffbestämmelserna generellt tillämpliga och för att anpassa dem till de faktiska bevisförfaranden som numera gäller.

Därutöver innebär styrelsens förslag också en redaktionell modernisering av lagtexten i 1 § som inte medför ändringar i sak och som jag i huvudsak kan godta.

Slutligen bör i 5 § göras vissa rent redaktionella ändringar, varvid bl. a. ordet "Konungen" byts ut mot "Regeringen".

2 Omklassificering av plastkassar i tulltaxan samt tullfrihet för vegetabiliska fetter och feta oljor

Tulltaxan är utformad i överensstämmelse med konventionen den 15 december 1950 angående nomenklatur för klassificering av varor i tulltarifferna. Rådet för samarbete på tullområdet (Customs Co-operation Council - CCC) har i juni 1980 beslutat att bärkassar av plastfolie skall klassificeras enligt nr 42.02 i CCC-nomenklaturen. Sådana kassar har i Sverige hittills hänförs till nr 39.07 B i tulltaxan med en värdetull av f. n. 12,7%.

En klassificering av nämnda plastkassar enligt tulltaxenr 42.02 skulle med oförändrad lydelse av tulltaxan medföra en sänkning av tullsatsen till 9% av värdet. Generaltullstyrelsen har mot bakgrund härav inhämtat yttrande från kommerskollegium. Kollegiet har hört vissa näringslivsorganisationer. I likhet med generaltullstyrelsen anser kollegiet och flertalet organisationer att den ändrade klassificeringen av bärkassar av plastfolie inte bör leda till ändring av tullsatsen. I tulltaxan bör därför en ändring genomföras så att en ny underposition införs för bärkassar av plastfolie under tulltaxenr 42.02 med samma tullsats som för varor under tulltaxenr 39.07 B. Även jag finner att ändringen bör göras.

Jag vill i detta sammanhang även ta upp frågan om fortsatt tullfrihet för oraffinerade vegetabiliska fetter och feta oljor. I samband med att tullskydd infördes år 1973 för tillverkning av margarin och vissa vegetabiliska oljeprodukter beslöts att tullen på oraffinerade (råa) fetter och feta oljor skulle träda i kraft först den 1 juli 1975, när en väsentlig utbyggnad av den svenska fettvaruindustrins kapacitet för pressning av olja beräknades vara klar. Sedan utbyggnaden hade blivit försenad beslöts att införandet av tull på oraffinerade vegetabiliska fetter och feta oljor skulle ske den 1 juli 1976 (jfr prop. 1975: 77, SkU 29, rskr 187) och efter ytterligare försening först den 1 juli 1978 (jfr prop. 1975/76: 195, SkU 59, rskr 295). Då den åsyftade utbyggnaden vid sistnämnda tidpunkt ännu ej kommit till stånd beslöts att införandet av tull på ifrågavarande produkter skulle anstå till den 1 juli 1981 (jfr prop. 1977/78: 160, SkU 51, rskr 160), vilket föreskrivs i lagen (1978: 261) om tullfrihet under viss tid för oraffinerade vegetabiliska fetter och feta oljor.

AB Karlshamn Oljeprodukter har i skrivelse till handelsdepartementet den 23 januari 1981 anfört att den planerade utbyggnaden av kapaciteten ännu ej genomförts. Bolaget har därför inget att erinra mot fortsatt tullfrihet under ytterligare en treårsperiod för oraffinerade vegetabiliska fetter och feta oljor. Jag förordar därför att införandet av tull på dessa produkter får anstå till den 1 juli 1984.

3 Upprättade lagförslag

I enlighet med vad jag nu har anfört har inom handelsdepartementet upprättats förslag till

1. lag om ändring i lagen (1962:120) om straff i vissa fall för oriktig ursprungsdeklaration m. m.
2. lag om ändring i lagen (1977:975) med tulltaxa
3. lag om tullfrihet under viss tid för oraffinerade vegetabiliska fetter och feta oljor.

Lagförslagen är så tekniskt okomplicerade och även i övrigt av sådan enkel beskaffenhet att jag inte anser det vara motiverat att höra lagrådet.

4 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att antaga de upprättade lagförslagen.

5 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att antaga de förslag som föredraganden har lagt fram.